

ТЕМИ ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ГЕОГРАФІЯ РОЗСЕЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ»

1. Географія розселення населення як наука. Структуризація суспільно-географічних наук, місце географії розселення населення
2. Поняття, форми, види та чинники розселення населення. Просторово-статистичний аналіз розподілу населення. Система розселення: зміст, критерії, складові, класифікації.
3. Концепції самоорганізації розселення населення. Опорні каркаси розселення. Моделі просторової організації території. Урбанізаційні та агломераційні процеси. Концепція світових міст.
4. Населення світу: заселення, розселення, динаміка чисельності. Просторово-часові особливості та територіальна диференціація
5. Часові та регіональні особливості розселення населення країн Європи
6. Часові та регіональні особливості розселення населення країн Азії
7. Часові та регіональні особливості розселення населення країн Америки
8. Часові та регіональні особливості розселення населення країн Африки, Австралії, Океанії
9. Нерівномірність розселення населення як глобальна проблема світу
10. Поточна контрольна робота
11. Ретроспективний аналіз розселення населення, формування системи розселення України
12. Часові та регіональні особливості розселення населення в Україні. Чинники та наслідки територіальної диференціації міського та сільського розселення
13. Регіональні урбанізаційні процеси в Україні
14. Формування та розвиток міських агломерацій в Україні
15. Просторово-статистичний аналіз розселення населення в регіонах України
16. Сучасний адміністративний устрій України. Проблеми та перспективи удосконалення просторової організації

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ГЕОГРАФІЯ РОЗСЕЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ»

Практичне заняття

Тема: Часові та регіональні особливості розселення населення в Україні.
Чинники та наслідки територіальної диференціації міського та сільського розселення

Основні поняття: розселення населення, система розселення, поселення, сільське та міське населення, місто, агломерація, урбанізація, конурбація.

Питання для обговорення

1. Поняття про розселення населення
2. Поняття, форми і види розселення населення
3. Які фактори розселення населення в світі
4. Які тенденції сільського розселення та його види
5. Які характерні риси мають сучасні міста
6. За якими ознаками класифікуються міста
7. Які етапи еволюції урбанізації в світі
8. Агломераційні процеси;
9. Опишіть географію світових міст
10. Розселення населення світу і України;
11. Головні особливості розміщення населення світу і України.
12. В яких регіонах відбувається формування мегалополісів? Чому?
Які найбільші?
13. На якому етапі урбанізації перебуває Україна? Поясніть свою думку
14. Що являє собою система розселення? Які концепції їх описують?

Практична робота

1. Розрахувати щільність населення, а також міського та сільського населення за регіонами України. Обчислити частину населення кожного регіону (табл. 1).

Таблиця 1. Населення України

	Територія (км²)	Середня чисельність за січень-серпень 2017 (осіб)						
		все населення	міське	сільське	щільність	щільність міського	щільність сільського	частка населення
Україна	603,7	42444919	29159659	13285260				
області								
Вінницька	26,5	1580632	790316	790316				
Волинська	20,1	1039684	538556,3	501127,7				
Дніпропетровська	31,9	3238439	2704097	534342,4				
Донецька	26,5	4211332	3815467	395865,2				
Житомирська	29,9	1234868	721162,9	513705,1				
Закарпатська	12,8	1257991	462940,7	795050,3				
Запорізька	27,2	1727733	1328627	399106,3				
Івано-Франківська	13,9	1378555	594157,2	784397,8				
Київська	28,1	1746674	1075951	670722,8				
Кіровоградська	24,6	960302	599228,4	361073,6				
Луганська	26,7	2173207	1886344	286863,3				
Львівська	21,8	2530435	1528383	1002052				
Миколаївська	24,6	1143050	773844,9	369205,2				
Одеська	33,3	2382607	1584434	798173,3				
Полтавська	28,7	1418281	867988	550293				
Рівненська	20,1	1162084	550827,8	611256,2				
Сумська	23,8	1097881	745461,2	352419,8				
Тернопільська	13,8	1054354	463915,8	590438,2				
Харківська	31,4	2695781	2162016	533764,6				
Херсонська	28,5	1049945	640466,5	409478,6				
Хмельницька	20,6	1278072	709330	568742				
Черкаська	20,9	1223981	689101,3	534879,7				
Чернівецька	31,9	906647	383511,7	523135,3				
Чернігівська	8,1	1024297	650428,6	373868,4				
м. Київ	0,84	2928087	2928087	0				

2. Розкрийте особливості нерівномірного розміщення населення за регіонами України. Поясніть відхилення щільності населення регіонів від середнього показника по Україні. Виділіть регіони з найбільшою і найменшою щільністю.

3. Визначте темпи приросту міського і сільського населення (табл. 2). Поясніть зміни.

Таблиця 2. Динаміка чисельності населення України за період 1990-2017 рр.

Роки	Чисельність населення			Роки	Чисельність населення		
	всього	в тому числі			всього	в тому числі	
		міське	сільське			міське	сільське
1990	51838,5	34869,2	16969,3	2004	47622,4	32146,4	15476
1991	51944,4	35085,2	16859,2	2005	47280,8	32009,3	15271,5
1992	52056,6	35296,9	16759,7	2006	46929,5	31877,7	15051,8
1993	52244,1	35471	16773,1	2007	46646	31777,4	14868,6
1994	52114,4	35400,7	16713,7	2008	46372,7	31668,8	14703,9
1995	51728,4	35118,8	16609,6	2009	46143,7	31587,2	14556,5
1996	51297,1	34767,9	16529,2	2010	45962,9	31524,8	14438,1
1997	50818,4	34387,5	16430,9	2011	45778,5	31441,6	14336,9
1998	50370,8	34048,2	16322,6	2012	45633,6	31380,9	14252,7
1999	49918,1	33702,1	16216	2013	45553	31378,6	14174,4
2000	49429,8	33338,6	16091,2	2014	45426,2	31336,6	14089,6
2001	48923,2	32951,7	15971,5	2015	42929,3	29673,1	13256,2
2002	48457,1	32574,4	15882,7	2016	42760,5	29585,0	13175,5
2003	48003,5	32328,4	15675,1	2017	42584,5	29482,3	13102,2

3. Встановіть регіони, де найбільша і найменша кількість малих міст.
Проаналізуйте диференціацію.

Таблиця 4. Міста України за чисельністю жителів

	Кількість міст	З них за чисельністю жителів							
		менше 5 тис.	від 5 до 10 тис.	від 10 до 20 тис.	від 20 до 50 тис.	від 50 до 100 тис.	від 100 до 500 тис.	від 500 тис. до 1 млн.	1 млн. і більше
Україна	459	20	75	162	112	45	37	5	3
Автономна Республіка Крим	16	-	2	3	6	2	3	-	-
області									
Вінницька	18	-	2	9	6	-	1	-	-
Волинська	11	2	1	4	1	2	1	-	-
Дніпропетровська	20	-	-	7	7	1	3	2	
Донецька	52	1	4	20	12	9	5	1	-
Житомирська	11	-	1	4	2	3	1	-	-
Закарпатська	11	-	4	2	3	1	1	-	-
Запорізька	14	-	1	7	2	1	2	1	-
Івано-Франківська	15	-	7	3	2	2	1	-	-
Київська	26	2	1	9	11	2	1	-	1
Кіровоградська	12	-	2	6	2	1	1	-	-

Луганська	37	2	5	11	10	5	4	-	-
Львівська	44	8	14	9	9	3	-	1	-
Миколаївська	9	-	-	5	2	1	1	-	-
Одеська	19	-	4	8	3	3	-	-	1
Полтавська	15	-	1	8	3	1	2	-	-
Рівненська	11	-	2	3	5	-	1	-	-
Сумська	15	-	4	2	6	2	1	-	-
Тернопільська	18	2	8	5	2	-	1	-	-
Харківська	17	-	2	5	7	2	-	-	1
Херсонська	9	-	-	4	4	-	2	-	-
Хмельницька	13	-	-	6	5	-	2	-	-
Черкаська	16	-	2	9	2	2	1	-	-
Чернівецька	11	2	6	2	-	-	1	-	-
Чернігівська	16	1	2	10	-	2	1	-	-

5 Заповніть таблицю 5. Наведіть приклади міст України по їх спеціалізації.

Таблиця 5. Функціональні типи міст України

Функціональні типи міст	Назви міст
Промислові центри	
Курортні центри	
Транспортні центри	
Багатофункціональні міста	

6. Розгляньте і охарактеризуйте найбільші агломерації України за критеріями, наведеними в таблиці 6.

Таблиця 6. Агломерації України

Назва	Ядро	Площа	Населення	Особливості розселення